

Füstbe ment terv – Építészeti tervpályázat a győri olajgyári kéményért

Szerkesztette: Horváth Tamás PhD
Lektorálta: Kottmayer Tibor

A kötetet kiadja a
Széchenyi István Egyetem
Winkler Gábor Szakkollégium
Győr, 2019.

ISBN 978-615-5837-56-2 [könyv]
ISBN 978-615-5837-57-9 [e-könyv]
DOI 10.35927/FUSTBE.2019

Nyomatás, kötés: Topbalaton Kft.

Az ötletpályázat támogatója volt a
Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara

A kötet létrejöttét támogatta az
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Emberi Erőforrás Támogatáskezelő
Nemzeti Tehetség Programja

A projekt címe:

A szerkezettervezés és városépítés szimmetriái
Pályázati azonosító: NTP-SZKOLL-18-0059

A Kisalföld és a Kisalföld Online
cikkeinek és fotóinak utánközlése
Garamvölgyi Imre főszerkesztő
hozzájárulásával történt.

A címlapfotó Nemes Zoltán 'mettor'
Győr, 2018. március 23. 11:03:39
című képe, mely elnyerte a
Sony World Photography Awards
Magyar Nemzeti Díját 2019-ben.

Tartalom

- 2 A pályázat előzményei, sajtószemle
szerkesztette: Horváth Tamás PhD
- 10 Az olajgyári kémény építészeti jelentősége
Veöreös András PhD
- 18 Olajgyári kémény és környezete
zártkörű ötletpályázat – Pályázati kiírás
- 21 A tiltakozáson túl: Tíz állítás a kéményről avagy
zárójelentés jellegű összefoglaló az olajgyári
kémény és környezete zártkörű ötletpályázathoz
- 22 1. számú pályamű, Beiermeiszter Tamás, Élő
József, Fodróczy József DLA, Jóna László,
Ladányi Gábor, Tóth Gergő
- 26 2. számú pályamű, Benkő Diána, Háklár Barbara,
Horváth Virág, Fátrai Júlia, Mátis Teodóra, Soós
Adrienn, Tátrai Ádám
- 30 3. számú, 1. díjas pályamű, Cseh András DLA,
Csikár Ottó, Frühwald Evelin, Pócza Krisztina,
Rendi András Mihály, Victor Pérez Sánchez,
Virginia Martinez Navarro
- 34 4. számú pályamű, Csikszentmihályi Péter DLA,
Lajtosné Spéder Hajnalka, Molnár Melinda,
Ubrankovics Judit
- 38 5. számú pályamű, Benyusovics Dalma, Berbik
Ferenc, Buchinger Péter, Golda János DLA,
Somlói-Péter Barnabás
- 42 6. számú pályamű, Bodrossy Attila DLA, Doma
László, Farkas Fanni, Kóczyán Klaudia, Molnár
Zsolt, Salacz Ádám, Spánicz Dorina
- 46 7. számú, 2. díjas pályamű, Gráding Dóra, Nagy
Fanni, Pethő László, Reiner Éva, Simon László
- 50 8. számú pályamű, Bach Péter DLA, Eredics Éva,
Horváth Ágnes, Joó Tamás, Maráz Veronika
- 54 9. számú, 3. díjas pályamű, Barna Izabella,
Brassányi Tímea, Czígány Tamás DLA, Csörgő
Gábor, Vojtek Rita
- 58 10. számú pályamű, Bálint Eszter, Csuzi Barbara,
Geyer Dorottya, Nagy András, Nagy Viktória,
Schmidt Edina, Zentai Fruzsina
- 62 A pályázat után, sajtószemle
szerkesztette: Horváth Tamás PhD
- 68 A kémény sztori két olvasata
Tutervai Máttyás

FÜSTBE MENT TERV

„S jutott eszembe számtalan
Szebbnél-szebb gondolat,
Míg állni látszék az idő,
Bár a szekér szaladt.”

Petőfi Sándor: Füstbement terv

ÉPÍTÉSZETI TERVPÁLYÁZAT A GYŐRI OLAJGYÁRI KÉMÉNYÉRT

A kémény sztori két olvasata

Tutervai Mátyás

Olyan ez, mint sok minden a mai hétköznapokban... Ugyanazt a történetet sokféleképpen lehet értelmezni, olvasni. A tények... Volt egy kémény, amely bár nem volt műemlék, de hozzátartozott Győr ipari múltjához, nem műemlék, de ipartörténeti emlék volt. Amikor kiderült, hogy közeleg a robbantás, sokan aláírták a petíciót a kémény megmentéséért. Úgy éreztük, hogy angyal szállt el felettünk, mivel az Önkormányzat akceptálta a szakma véleményét és elhalasztotta a robbantást. A Győr-Moson-Sopron Megyei Építész Kamara igyekezett felnőni a feladathoz és a Széchenyi Egyetemmel karöltve hallgatói pályázatot írt ki a kémény megmentésére, a terület hasznosítására. A pályázat eredményes volt, ezt a szakma és a Város vezetése is elismerte, mindenki a saját vérmérséklete, pozíciója szerint. Ekkor talán a kémény is fellélegzett, ami utóbb látva hiba volt, mert egyrészt egy kéménynek nem természetes tevékenysége a lélegzés, másrészt mert nem ártana, ha egy kémény is tudna olvasni a sorok között... A kémény mentségére szóljon, hogy mi is naívak voltunk. A pályázat után hosszú csend volt, majd kiderült, hogy a területet értékesítették, és a befektető nem látott perspektívát a kéményben, a pályázatban...és aztán jött a bummm...

A történet egyik, szomorkás olvasata, hogy megint elvesztettünk egy ipartörténeti emléket, elvesztettük a múltunk egy darabját. Kírtunk egy pályázatot, ami önmagában eredményes volt, de mégsem tudta beteljesíteni a feladatot (megfelelően demagóg módon megközelítve, elköltöttünk egy csomó pénzt feleslegesen). Elhittük a politikának,

a döntéshozóknak, hogy komolyan vesznek bennünket. Ráadásul a kémény helyén épülő lakóegyüttes kicsit többet érdemelt volna mindentől függetlenül, mivel pont az az íz hiányzik belőle, amit a kémény adott volna, amit a pályázati anyagok vetettek fel. És akkor a kéménytől független, a város szerkezetében elfoglalt helyéből adódó, egy ilyen léptékű lakóterület fejlesztéssel járó kötelezettségekről nem is beszéltünk...

A másik, vidámabb olvasata a történetnek, hogy a kémény megmentésének szándéka némileg összekovácsolta a szakmát, hogy jó volt kiállni közösen egy jó ügyért. Ugyancsak jó volt kiírni egy pályázatot, és még jobb volt, hogy színvonalas pályaművek érkeztek be. Jó volt látni, hogy a jövő nemzedéke hogy gondolkodik egy ilyen témáról, hogy van jövőképük, amely megfelel egy magasabb szintű épített környezetnek. Jó volt az is, hogy a kémény életét meghosszabbítottuk pár héttel...

Mérleget vonva a két olvasat alapján, józanul sajnós elmondható, hogy ez a történet mégis kudarc... mert a kémény nem áll, mert a döntéshozókat, a társadalmat (bár a döntésre nem nagyon volt befolyásuk) nem sikerült meggyőznünk arról, hogy miért nem kéne robbantani.

A tanulság... ha valamit igazán akarunk, ha valamiben szakmailag valóban biztosak vagyunk, akkor azért erősebben kell kiállnunk, több eszközt kell felhasználnunk, hangosabbnak kell lennünk! Igazunk volt, a jó oldalon álltunk, egy ideális, normális világban a jövő minket igazolna... de a kémény elesett...

Az olajgyári kémények a zsinagógából, Kottmayer Tibor fotója